

landelijk expertisecentrum
jonge kind

Jongekindprofessionals samen opleiden

Studenten en jonge kinderen hebben recht op
sterke opleidings- en werkveldprofessionals.

23 maart 2023
Ineke Oenema-Mostert
Lector Early Childhood NHL Stenden

Programma

Welkom

Onderzoekslijn jongekinderprofessionals samen opleiden

Aanleiding - video

Samen opleiden jonge kind professionals

Regionale vraagstukken

actueel

punt op de horizon

Vragen via de chat

Input via de padlet

Educatie en onderwijs

Een kantelend perspectief

Adviezen Onderwijsraad 2010 /2018/2022

Aandacht voor de brede ontwikkeling

Leeftijdscustering 0-8 en 8-14 jaar doorgaande lijn ontwikkeling

Wetenschappelijke aandacht voor

Bandbreedte ontwikkeling

Spreading in tempo en ontwikkeling

Fasering in breinontwikkeling en sprongsgewijs

Trial and error – ervaren leren

(o.a Laevers, 2014, Marcon, 2014, Shapiro cs, 1987, Scherder, 2017, Van Dinteren, 2014)

Duurzaam en inclusief

Afstemmen op ontwikkeling en leren jonge kinderen

- **Zicht op ontwikkelingsleerlijnen en – fases**
 - Volgen van de ontwikkeling
 - Observeren
- **Wendbaar pedagogisch handelen**
 - Veiligheid, geborgenheid, communicatie, belonen en straffen
- **Wendbaar didactisch handelen**
 - Begingedrag – zone van naaste ontwikkeling
 - Scaffolding
- **Wendbare groeps- en klasorganisatie**
 - Een krachtige ontwikkel- en leeromgeving
 - Planning en organisatie van leeractiviteiten

Het fundament voor het gevoel van autonomie, competentie en relatie in de educatie en onderwijs

Schuivende panelen

- **Ontwikkelproces** in
 - het educatieve- en onderwijswerkveld
 - de opleidingen: doelgroep specifiek, interprofessioneel, doorgaande lijn ontwikkelen en leren 0-14 jaar.
- **Maatschappelijke ontwikkelingen**
 - IKC ontwikkeling
 - Duurzaamheid
 - Inclusie kansengelijkheid

- **Eisen handelingsbekwaamheid**
 - * Kennis
 - * Vaardigheden
 - * Medewerkers, leidinggevenden, opleiders

Recent

samen opleiden en professionaliseren

Samen opleiden en professionaliseren jonge kind

'Interprofessioneel opleiden en Samen Opleiden' 16 november 2022

landelijk expertisecentrum
jonge kind

Filmpje

Interprofessioneel Samen Opleiden

Platform Samen Opleiden

landelijk expertisecentrum
jonge kind

Denkkader

Kwaliteitskader samen opleiden en inductie
Platform Samen Opleiden en professionaliseren (2021).

- Basiskwaliteit: 4 waarborgen
 - De lerende leraar - jonge kind professional
 - De leeromgeving
 - De organisatie
 - De kwaliteitscultuur

 De leeromgeving heeft een basiskwaliteit

 NB!!!!

leren en ontwikkelen/ontwikkelen en leren
Educatie en onderwijs

Eisen basiskwaliteit

Bron: visiespel JK SLO

Gevolgen voor:

- Speel- leer/ontwikkel omgeving. Hoe ziet de speel-leeromgeving van jonge kinderen eruit?
- Doelen. Waartoe spelen en leren jonge kinderen?
- Speel- en leeractiviteiten. Hoe begeleid je het spelen en leren van jonge kinderen?
- Groeperingsvorm. Met wie spelen en leren jonge kinderen?
- Tijd. Hoe verdeel je de tijd bij het spelen en leren van jonge kinderen?
- Rol van pm-er en leerkracht. Hoe laat je jonge kinderen spelen en leren?
- Methoden en materialen. Waarmee laat je jonge kinderen spelen en leren?
- Observeren en evalueren. Hoe volg je de ontwikkeling van jonge kinderen?
- Inhoud. Waarover gaat he spelen en leren van jonge kinderen?

Jonge kind professionals samen opleiden en professionaliseren

Welke eisen aan JKP?

Handelingsbekwaam in het kunnen mobiliseren en slim toepassen van kennis, ideeën en technieken.

- Onderzoekend en probleemoplossend vermogen
- Professionals samenwerkend als een team
- Wendbare professionals die zich blijven ontwikkelen:

Leven lang leren

Goede educatie en goed onderwijs

Urgentie

Wij zoeken naar mogelijkheden om de praktijk kennis en begeleiding vanuit het veld en het opleidingsonderwijs sterker met elkaar te verbinden. Lastig soms hierin de randvoorwaarden te vinden. We denken bijv. aan docenten/ opleiders die het werkveld ingaan om inhoud te delen en praktijken met elkaar te bespreken. Hoe doen we het echt samen? (niet alleen op papier). Expert leerkrachten jk meer betrekken bij opleiden.

We ervaren soms een spanningsveld tussen enerzijds de visie van de opleiding en anderzijds de context van de stageplek. Studenten ervaren dit als verwarrend en belastend om hun eigen leeruitkomsten aan te kunnen tonen. Voor ons als opleiding leidt dat tot de vraag hoe we dat het beste kunnen vormgeven, voor de student om tot een optimaal leerproces te komen, voor ons als opleiding om samen met het werkveld op te trekken in het kind volgend werken (vs programmagericht werken).

Lastig is wel dat er in het werkveld er een grote diversiteit is in vormgeving en kwaliteit van onderwijs voor jonge kinderen. Studenten hebben om het vak goed te kunnen leren in de praktijk echte experts/mentoren nodig die hun praktijkkennis kunnen doorgeven en studenten begeleiden in de ontwikkeling van een sensitieve en ontwikkelingsgerichte en nieuwsgierige attitude naar de kinderen toe.

Onderzoekslijn

Jonge kind professionals samen opleiden en professionaliseren

Waarom?

- Waarborg de verbinding tussen de (leraren)opleiding en het werkveld met betrekking tot de kwaliteit van educatie, onderwijs en opleiden rond ontwikkeling en leren van jonge kinderen (2-8 jaar).

Onderzoeksvraag:

- Onder welke voorwaarden kan het werken in een professionele leergemeenschap bijdrage aan het realiseren van de verbinding tussen de opleidingen en de professionals in het werkveld?

Opbrengsten

- Komen tot een denk- en werkkader waarin vanuit gelijkwaardigheid, vertrouwen, respect en bottom-up de verbinding tussen theorie en praktijk in samen opleiden en samen professionaliseren wordt vormgegeven.
- Beschrijving good practice
 - 5 clusters hogeschool Zeeland, hogeschool Rotterdam, hogeschool Utrecht, hogeschool Saxion en de NHLStenden hogeschool

Jongekindprofessionals samen opleiden en professionaliseren

Samenwerking: regionale contexten staan centraal

- Werkveld Educatie en Onderwijs
- Werkveld en opleiding

5 clusters samenwerking werkveld – hogeschool/mbo

Vlissingen	Hogeschool Zeeland
Rotterdam	Hogeschool Rotterdam
Enschede	Hogeschool Saxion
Utrecht.	Hogeschool Utrecht
Leeuwarden.	NHL Stenden Hogeschool

Cluster	Dilemma JK professionals samen opleiden	Sterk	Leren	Verbinding opleiding (HBO-MBO) - werkveld
Vlissingen	Inbreng mbo (PM/OA-kind professional) in opleidingsscholen.	Pedagogische kwaliteit in door-gaande lijn voor – en vroegschool.	*Financiering mbo uit samen opleiden. *Samenstellen heterogene leerteams.	Samenwerken aan (thema) opdrachten.
Rotterdam	*Overdracht voor-vroegschool; *Overgang groep 2-3.	Peuterlijnen ingevoegd in LVS kleuter;	*Overdracht voor- vroeg + ouders en intake; *Teamontwikkeling JK lezen en bewegen.	*Tot nu toe alleen hbo; *Leren observeren: = kern *Werkplek bezoek JK door JK opgeleide docenten.
Utrecht	Overdracht en samenwerking	Samewerking overdracht voor en vroegschool	*Werkbezoeken; *Visieontwikkeling in gemixte teams	*Lerend netwerk rond uitwerking thema's; *ontwikkeling lesvoorbereidingsformulier
Enschede	Uitdagingen curriculumontwikkeling.	*PLG's werkveld -docenten; *Verbinding werkveld pabo-ad PEP.	Ontwikkelingen naar IKC's en doorgaande lijnen actualiseren en versterken in opleidingen in samenwerking met het werkveld.	Curriculumontwikkeling voor leeftijd specialisatie Jonge Kind versterken door samenwerking tussen opleiding en werkveld te formaliseren en door te ontwikkelen.
Leeuwarden	Doorgaande lijn in IKC –VVE, taal en pedagogisch klimaat	Samenwerking dan wel IKC ontwikkeling PM-ers ingezet in groep 1-2.	*Visieontwikkeling; *Start met VVE-thuis. Samenwerken zonder koudwatervrees.	Via werkplekleren.

Jongekindprofessionals samen opleiden en professionaliseren: punten op de horizon

- **Professionele standaard voor professionals 0-7 jaar** vanuit een wetenschappelijke basis;
- **Bekwaamheidsprofiel met leeruitkomsten** voor zowel ad PEP als Leerkracht jonge kind;
- **Het beroepsbeeld voor professionals jonge kind concretiseren** op basis van de standaard voor Professionals Jonge Kind 2.6-8 jaar in samenwerking met de verschillende netwerken;
- Gezamenlijk **door ontwikkelen** van theoretische en praktijk inhoud van **curriculum JK (MBO-hbo)** met experts uit het werkveld.

Jongekindprofessionals samen opleiden en professionaliseren

- **Ontwikkelen van ontwerpateliers** specifiek voor jonge kind welke in de opleidingsscholen uitgevoerd kunnen worden door opleidingsdocenten mbo-hbo schoolopleiders, expert leerkrachten JK, opleidingsdocenten JK.
- **Specifieke aandacht voor scholing van schoolopleiders en mentoren** jonge kind om visie en inhoudelijke concepten te delen en met elkaar te leren.
- **Experts uit het werkveld** betrekken bij de uitvoering van het curriculum in de opleidingsinstituten.

Ter info en inspiratie:

Parels uit de praktijk Steunpunt Opleidingsscholen
in samenwerking met werkgroep
Good Practices Werkpleklers (2016).

Criteria voor een good practice van Samen Opleiden op de werkplek

- Er is sprake van een leeractiviteit en onderwijsleerarrangement voor studenten.
- School en instituut hebben de activiteit samen ontwikkeld.
- Het gaat om groepsbijeenkomst(en).
- Er ontstaat betekenis door praktijk en theorie met elkaar te verbinden.
- De focus kan zowel pedagogisch-didactisch als vakdidactisch zijn.
- De beschrijving van de good practice geeft de lezer een beeld van de praktijk: hoe ziet de praktijk eruit en wat gebeurt er?
- De beschrijving maakt duidelijk wat het bijzondere, unieke, onderscheidende van de aanpak is.
- Het gaat om een activiteit 'op maat'.
- Er wordt concreet omschreven wat er met studenten wordt gedaan.
- De schoolcontext wordt verbonden met de algemene opleidingsinhouden; er is beschreven hoe dat gebeurt.
- De beschrijving bevat reacties van studenten in de vorm van een of meer citaten.
- De impliciete kennis van de mensen uit de praktijk over bijvoorbeeld hun aanpak / methodiek wordt geëxpliciteerd.